FV regio DILBEEK vzw

NIEUWSBRIEF

Jaargang 16 **nummer 1** **januari 2021**

Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw is een regionale afdeling van Familiekunde Vlaanderen vzw. Ons werkgebied omvat volgende fusiegemeenten: Affligem, Asse, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Gooik, Galmaarden, Grimbergen, Halle, Herne, Hoeilaart, Kapelle-op-den-Bos, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Londerzeel, Meise, Merchtem, Pepingen, Opwijk, Overijse, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, Vilvoorde, Wemmel.
Advies, opleiding, overleg, uitwisseling van ervaring, ontmoeting en samenwerking op het vlak van familiekunde en verwante wetenschappen staan daarbij centraal.

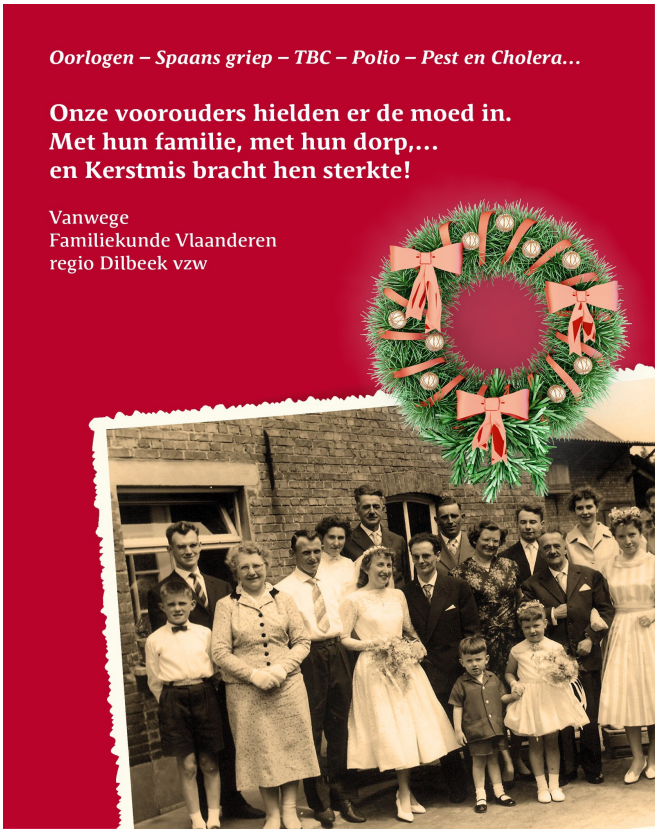

Werkten mee aan dit nummer
Jan Erkelbout, Vincent Borreman,

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Documentatiecentrum 2
Activiteiten 2
De man in de straat – Wouters Joannes Everardus 3
Kwartierstaat van Wouters Joannes Everardus 5
Familienaam doorgeven 7
Porseleinkaarten 9
Soldaten van de paus 11
Merkwaardige vondst 12
Archiefbank Halle 13
Brussel in beeld 14
Archief Tijd-Schrift online 16
Interessante websites 16
Schenkingen 16
Vraag en antwoord 16

VOORWOORD

Hoopvol gaan we het nieuwe jaar tegemoet al weten we nog niet wat het ons gaat brengen. Alvast wordt onze eerste activiteit, voorzien op 13 januari 2021, geannuleerd omwille van de opgelegde maatregelen.
Voor het verder verloop van onze activiteiten kunnen we voorlopig geen aankondiging doen omdat we geen zekerheid hebben hoelang de huidige en/of nieuwe maatregelen zullen duren.

DOCUMENTATIECENTRUM

Wegens de opgelegde maatregelen is in ons documentatiecentrum tijdelijk geen bezoek en raadpleging van dokumenten mogelijk.

Onze collectie rouwbrieven en bidprentjes, waarvan u de lijsten vindt op onze website, is volledig ingescand. Ook tijdens de sluiting van ons centrum kan u dus kopies bestellen en verkrijgen. Aanvragen dienen gestuurd naar info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Intussen kan u heel wat zaken terugvinden op onze website.
Neem alvast een kijkje via http://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

ACTIVITEITEN

Woensdag 13 januari 2021 om **20.00 uur** houden we onze **Nieuwjaarsvergadering** met de officiële voorstelling van onze nieuwste publicatie **"Cheijnsboecken van Dilbeek, Itterbeek en Sint-Martens-Bodegem"**.
Locatie: Auditorium Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle.

!!!!! Omwille van de opgelegde maatregelen wordt deze activiteit geannuleerd !!!!!

Personen die vooraf ingetekend hebben op deze publicatie en die ter plaatse zouden komen ophalen worden persoonlijk verwittigd hoe de afhaling kan gebeuren.

WOUTERS JOANNES EVERARDUS

Reeks “De man in de straat”
Wouters Joannes Everardus (1866-1914)

Dominicus Joannes Wouters
(foto: © Abdij Grimbergen)

Pastoor Woutersstraat in Grimbergen herinnert aan gruwelijk folterdood van priester in 1914.

Joannes Wouters werd op 28 februari 1866 te Grimbergen geboren op de hoek van de huidige Pastoor Wouterstraat en de Prinsenstraat, waar toen de smidse van zijn vader stond. Zijn lagere school liep hij te Grimbergen, maar voor zijn humaniora werd hij naar het college van Herentals gestuurd. Hoewel hij geen schitterende student was, bleef hij dankzij zijn ijver en toewijding toch goede resultaten behalen. Op 22 mei 1889 deed Joannes Wouters zijn intrede in de abdij. De 21ste juni van dat jaar ontving hij van abt Van Put het ordeskleed en zijn kloosternaam Dominicus. Op 9 juni 1891 werd hij geprofest en op 10 september 1893 ontving hij de priesterwijding van de pauselijke nuntius in België, Mgr. Nava di Bontife.

Het huis waarin pastoor Wouters werd geboren. (Foto: ©Abdij Grimbergen)

In 1897 werd hij voor enige tijd gezonden naar Kiezegem om daar de zieke pastoor, cfr. Beuckelaars, te helpen bij het bedienen van zijn parochie. Kort nadien deed hij dit ook op de Verbrande Brug bij pastoor Soeten. In 1900 wordt hij kapelaan te Melveren tegen St. Truiden en in 1903 te Nieuwenrode.

Vijf jaar later, in september 1908, wordt hij tot pastoor benoemd van de Verbrande Brug. Hij werd er de eenvoudige, stille en bekommerde herder tijdens zes rustige jaren. Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog in 1914, was hij al fel onder de indruk der gebeurtenissen. Op 20 augustus vielen de Duitse horden de gemeente Grimbergen binnen en daar zij zoveel tegenkantingen ondervonden van het kleine Belgische leger en van de plaatselijke bevolking werd hij op 23 augustus aangehouden en opgesloten. Op 25 augustus kreeg hij nog éénmaal de kans om naar de abdij te gaan, maar bij zijn terugkeer werd hij onderweg wederom aangehouden. Rond 6 uur ’s morgens van de volgende dag werd hij met de burgers van de Verbrande Brug en van Lint weggevoerd en samengebracht naar de zaal Lettens langs de Humbeekse steenweg, terwijl de huizen aan de Maalbeekkant en de meeste van Heienbeek in brand werden gestoken.

Daar werden 29 mannen, waaronder de pastoor, door de Duitse soldaten gemarteld. Het duurde niet lang of Pastoor Wouters werd het mikpunt van de beledigingen en beschimpingen. Nadat de soldaten hem vertrapt en geslagen hadden, werd hij met bajonetsteken doorstoken en omstreeks halftwaalf werd hij met een geweerschot afgemaakt. Zijn hart was doorboord en zo kwam er een einde aan zijn lange martelaarstocht.

Rond één uur in de namiddag werd zijn lijk op een hondenkar naar Grimbergen gebracht. Daar zijn lichaam al in gevorderde toestand van ontbinding was, tengevolge van de

mishandelingen, besloot men 's anderendaags om hem meteen te begraven. Daar de kerk door de Duitse soldaten bezet was en diende als gevangenis, werden de begrafenisgebeden in de lijkzaal gedaan. Zonder enige luister en in aller haast werd hij onder de speurende ogen van de wachters, die op de toren stonden, begraven op ons kerkhof. Later hadden er plechtige lijkdiensten plaats in de abdijkerk en op de Verbrande Brug, waar een toeloop van volk hulde kwam brengen aan hun pastoor en confrater.

Bronnen:
http://www.abdijgrimbergen.be/dominicus-joannes-wouters
Virtueel Museum Grimbergen
Rijksarchief, Burgerlijke Stand en Parochieregisters
Familysearch, Burgerlijke Stand en Parochieregisters

Het artikel uit de zomerreeks verscheen in Het Nieuwsblad van 6 augustus 2020.

Samengesteld door Gilbert Buyst

KWARTIERSTAAT WOUTERS JOANNES EVERARDUS

Kwartierstaat van Wouters Joannes Everardus

1. **Wouters Joannes Everardus**, norbertijn, pastoor van "Verbrande Brug"
   ° Grimbergen, 27/02/1866 *(akte 24)*
   + Grimbergen, 26/08/1914
   zoon van Jan Baptist (zie 2) en Binst Barbara (zie 3)

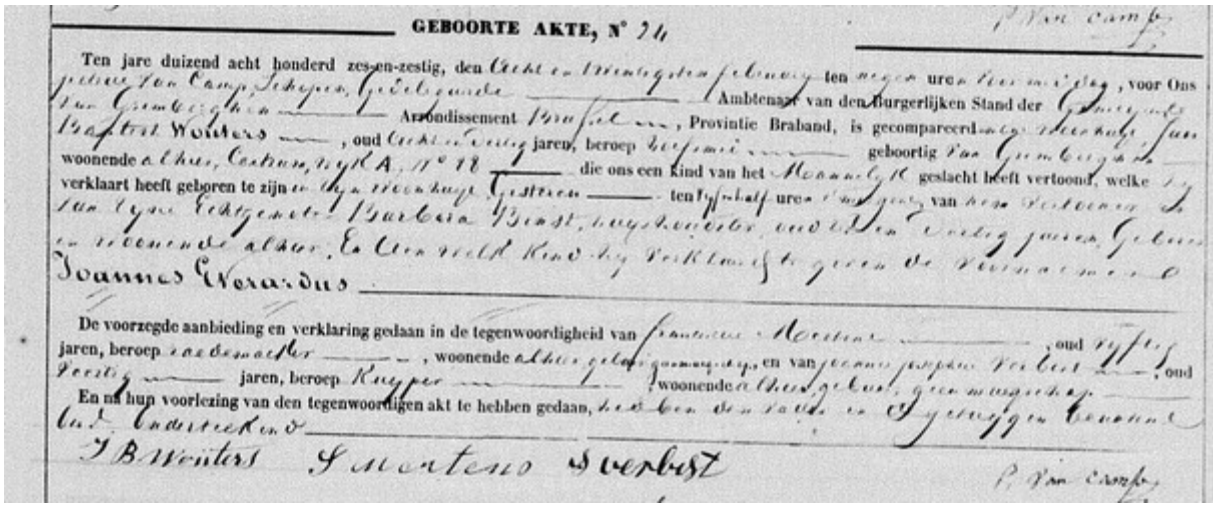

GEBOORTE AKTE, N° 24

Ten jare duizend acht honderd zes-en-zestig, den ... ten negen uren ... voor Ons ... Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der ... Arrondissement ..., Provintie Brabant, is gecompareerd ... woonende ..., oud ... jaren, beroep ... geboortig ... die ons een kind van het ... geslacht heeft vertoond, welke ... verklaart heeft geboren te zijn ... ten ... uren ... van ... en van ... Joannes Everardus

De voorzegde aanbieding en verklaring gedaan in de tegenwoordigheid van ... oud ... jaren, beroep ..., woonende ..., en van ... oud ... jaren, beroep ... woonende ...
En na hun voorlezing van den tegenwoordigen akt te hebben gedaan, ...

J B Wouters Swerbst

Geboorteakte Joannes Everardus

<u>Generatie 2 – Ouders</u>
2. **Wouters Jan Baptist**, hoefsmid
   ° Grimbergen, 13/01/1828 *(akte 3)*
   + Grimbergen, 03/06/1901 *(akte 50)*
   zoon van Hendrik (zie 4) en Wouters Joanna (zie 5)
   x Grimbergen, 07/02/1857 *(akte 3)* met
3. **Binst Barbara**,
   ° Grimbergen, 01/02/1830 *(akte 16)*

+ Grimbergen, 20/02/1915 *(bidprentje)*
dochter van Cornelis (zie 6) en Bogaerts Joanna (zie 7)

Generatie 3 – Grootouders

4. **Wouters Hendrik**, wever, landbouwer
° Grimbergen, 22/12/1796 *(PR akte blad 132)*
+ Grimbergen, 20/06/1875 *(akte 51)*
zoon van Joannes (zie 8) en Segers Carolina (zie 9)
x Grimbergen, 29/11/1823 *(akte 14)** met

5. **Wouters Joanna**, landbouwster
° Grimbergen, 18/05/1800 *(uittreksel van vredegerecht bij huwelijksakte)*
+ Grimbergen, 23/02/1885 *(akte 22)*
dochter van Petrus (zie 10) en Jacobs Joanna (zie 11)

** In de huwelijksakte worden beide familienamen als Wauters weergegeven.*

6. **Binst Cornelis**, landbouwer
° Humbeek, 29/05/1791 *(huwelijksakte)*
+ Grimbergen, 19/01/1864 *(akte 1)*
zoon van Michael (zie 12) en Van Dooren Maria (zie 13)
x Grimbergen, 30/04/1812 *(akte 7)* met

7. **Bogaerts Joanna**, landbouwster
° Grimbergen, 29/05/1784 *(huwelijksakte)*
+ Grimbergen, 11/07/1860 *(akte 41)*
dochter van Guillame (zie 14) en Moerenhout Anne (zie 15)

Generatie 4 – Overgrootouders

8. **Wouters Joannes Baptist**, landbouwer
° Grimbergen, 01/05/1764 *(PR akte blad 201)*
+ Grimbergen, 07/05/1836 *(akte 30)*
zoon van Nicolaas en Jacobs Joanna (x Grimbergen, 07/10/1759)
x Grimbergen, 18/02/1794 *(PR akte blad 73)* met

9. **Segers Carolina**
° Meise, 21/05/1763 *(PR akte blad 147)*
+ Grimbergen, 31/01/1839 *(akte 6)*
dochter van Engelbertus en De Laet Maria (+ Meise, 24/06/1768)

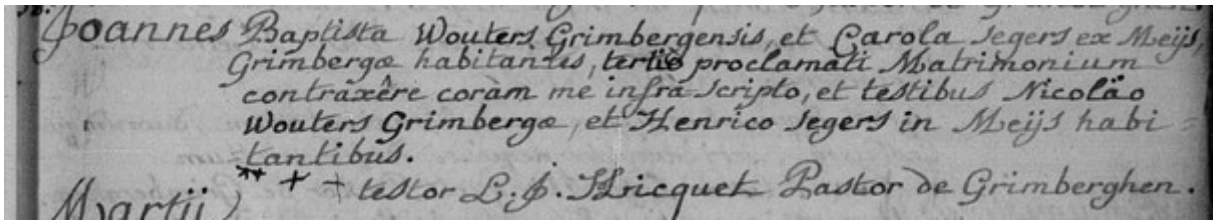
Joannes Baptista Wouters Grimbergensis, et Carola Segers ex Meijs Grimberga habitantes, tertio proclamati Matrimonium contraxêre coràm me infrà scripto, et testibus Nicolão Wouters Grimberga, et Henrico Segers in Meijs habitantibus.
Martii) ** + + testor L:S. Stricquet Pastor de Grimberghen.

Huwelijksakte Wouters Joannes Baptist met Segers Carolina

10. **Wouters Petrus**, landbouwer
° Grimbergen, 28/02/1756 *(PR akte blad 149)*
+ Grimbergen, 26/03/1833 *(akte 22)*
zoon van Jan (Grimbergen, 1701-1781) en Van Hemelrijck Anna Maria (Grimbergen, 1711- 1781)

x1 Grimbergen, 18/07/1784 met Bettens Catharina (+ Grimbergen, 08/07/1787)
x2 Grimbergen, 06/11/1787 *(PR akte blad 282)* met *

11. **Jacobs Joanna**
° Grimbergen, 14/03/1760 *(PR akte blad 177)*
+ Grimbergen, 23/09/1803 (6 complémnetaire an 11) *(akte 54)*
dochter van Judocus (1729 - + Grimbergen, 1776) en Eliaerts (Elias) Maria (° Eppegem, 1731 - Grimbergen, 1802)

** Petrus huwde een 3e maal in Meise, 06/11/1805 met Van Campenhout Catharina*

12. **Binst Michael**,
° Humbeek, 18/11/1750 *(PR akte blad 123)*
+ Humbeek, 10/05/1803 (20 Floréal an 11) *(akte 22)*
zoon van Petrus (+ Humbeek, 02/07/1778) en Suys Anna (x Humbeek, 15/04/1733)
x1 met De Moeijer Joanna Maria
x2 Grimbergen, 22/04/1788 *(PR akte blad 309)* met

13. **Van Dooren Maria**,
° Grimbergen, 08/07/1775 *(huwelijksakte 2e huwelijk)*
+ Humbeek, 14/05/1822 *(akte 22)* *
dochter van Nicolaes en Peeters Elisabeth

** Maria huwde een 2e maal in Humbeek, 10/10/1804 met De Jonge Josse*

14. **Bogaerts Guilielmus**,
° Grimbergen, 10/10/1750 *(overlijdensakte)*
+ Grimbergen, 02/04/1833 *(akte 25)*
zoon van Petrus (zie 28) en Winterbeke Joanna (zie 29)
x Hombeek, 21/11/1780 *(PR akte)* met

15. **Moerenhout Anna Maria**,
° Zemst (Impde), 24/07/1756 *(PR Franse kerk doopakte)*
+ Grimbergen, 14/02/1823 *(akte blad 11)*
dochter van Jacobus en Willems Anna Catharina

Samengesteld door Gilbert Buyst

FAMILIENAAM DOORGEVEN

Deze mevrouw geeft haar familienaam door!

Pleidooi om vrouwen te overtuigen hun familienaam door te geven.
In genealogische kringen is het niet populair om deze stelling te verdedigen. Familienamen worden dan ook al eeuwen doorgegeven via de mannelijke lijn. Waarom zouden we dat veranderen?
Een eerste reden die ik snel te horen krijg is: hoe gaan we genealogische lijnen in de toekomst dan kunnen terugvinden? Het antwoord is heel eenvoudig: de archieven zijn vandaag zo gedetailleerd dat er geen twijfel zal mogelijk zijn. We mogen de huidige tijden niet verwarren met bv. de 17de eeuw waar de mannelijke opvolging inderdaad een hulp is bij het opsporen van een genealogie.
Verder wordt verwezen naar deze mooie traditie. Waarom zouden we dat nu moeten veranderen?
De noodzaak tot veranderen is nochtans zeer eenvoudig: als we deze oude traditie verder zetten, zullen zeer veel mooie familienamen verdwijnen. En dat kan snel gaan.

In sommige landen, bv. Denemarken, heeft men dit te laat ingezien. Zeer veel namen zijn al verdwenen of zijn uiterst zeldzaam. Zeer veel Denen dragen dezelfde familienaam.

- 13% van alle Denen heten Jensen, Nielsen en Hansen.
- 33% van alle Denen dragen dezelfde 15 familienamen.

In Vlaanderen zijn momenteel volgende namen het meest verspreid:

Naam	**1998**	**2008**
Peeters	33 273	32 657
Janssens	31 529	30 296
Maes	25 654	25 524
Jacobs	20 229	19 999
Mertens	18 927	18 518
Willems	18 604	18 498
Claes	16 822	16 553
Goossens	16 202	15 883
Wouters	15 950	15 732
De Smet	14 743	14 259

Valt u iets op? De verrassende vaststelling is inderdaad dat zelfs de veel voorkomende namen terrein verliezen. Ook in Denemarken trouwens.
De reden is niet ver te zoeken. De oorspronkelijke bevolking – Belgen met een Vlaamse familienaam - gaat achteruit. Of met andere woorden: onze kinderen hebben minder en minder nakomelingen.
Als deze populaire namen met de jaren minder voorkomen, wordt het duidelijk dat zeldzame namen veel kans hebben om te verdwijnen. Tenzij we onze vrouwen inschakelen, en deze statistiek een knauw geven.
Wie louter op de statistieken afgaat, zou nochtans kunnen berusten in de huidige situatie. Inderdaad, statistisch stijgt het aantal familienamen in België, en zelfs fenomenaal. Tussen 1997 en 2007 ging het van 300.000 naar bijna 500.000 familienamen.
Dit heeft natuurlijk alles te maken met immigratie. Mensen uit de hele wereld brengen hun familienamen mee. Maar op hun beurt brengen ze ook naamproblemen mee.
Als u een Viëtnamees kent, is er veel kans dat hij ‘Nguyen’ heet. En bij een immigrant uit Guinée is het bijna altijd ‘Dialo’. In deze landen is het begrip familienaam zeer recent, en veel mensen namen dezelfde naam aan, dikwijls van een machthebber.
‘Nguyen’, ‘Dialo’, ‘Bah’ en ‘Barry’ staan intussen in de lijst van meest voorkomende namen in Brussel.

De kans is relatief groot dat onze kleindochters of achterkleindochters met een ‘Bah’ naar huis komen. Zou u dan ook niet denken, die Erkelbout had gelijk! Onze kleindochter kan maar beter haar Vlaamse naam doorgeven .
We vonden snel enkele zeldzame familienamen in ons bestand doodsprentjes.
(aantal naamdragers in 2008):

Bladt	95
Apostel	56
Belgrado	53
Banck	52
Bober	51

Adan	48
Aeles	46
Angenon	46
Alloncius	43
Babylon	43
Bars	30
Ams	29
Abe	20
Acda	13
Afslag	12
Ach	11
Anselyn	11
Aerlebout	4
Albustin	1
Basteen	1
Affenaer	0

Bronnen:
D.S. 30/11/2016 'Heten we straks allemaal Peeters of Janssens'?
www.voornamelijk.nl 'Heten alle Denen Hans Christian Andersen'?

Jan Erkelbout

PORSELEINKAARTEN

De porseleinkaarten van Liberas zijn sinds oktober 2020 online te raadplegen in de beeldbank. Het is een collectie van ongeveer 6000 stuks, bijna volledig verzameld en geschonken door Jacques en Rosa De Vriendt – Mores uit Gent. Eerder was de inventaris al beschikbaar, nu zijn – dankzij het werk van vrijwilligers én archivarissen – de kaarten ook op stukniveau te bekijken. Een porseleinkaart uit 1843 is een dankbetuiging aan buren die meehielpen bij het blussen van een woningbrand. De kaart is een beetje een einselgänger, want de meeste porseleinkaarten waren voorlopers van de huidige visitekaartjes en ook een vroege vorm van reclame.

Eerst even een misverstand uit de weg ruimen: porseleinkaarten hebben niks met porselein te maken. Ze ontlenen hun naam aan hun witte glans, waardoor ze een beetje op porselein lijken. Op fijn karton werd een dunne laag loodwit aangebracht. Het witglanzend karton werd vervolgens (via lithografie of steendruk) bedrukt met tekst en afbeeldingen. Dat proces blijkt bijzonder duurzaam. De meeste porseleinkaarten hebben anderhalve eeuw later nog maar weinig van hun oorspronkelijke glans verloren.

Statussymbolen

Porseleinkaarten moesten winkels of handelswaren aanprijzen en deden dienst als visitekaartje. Daarnaast waren het statussymbolen. Handelaars en voorname burgers wilden een kaartje waarmee ze konden pronken, dat opvallender was dan dat van de concurrentie of de buren, met meer kleuren of een mooier en ingewikkelder dessin. België was tussen 1825 en 1890 het onbetwiste centrum van de porseleinkaartproductie. Drukkers als Daveluy en De Lay-De Muyterre (Brugge), Jacqmain en Vande Steene (Gent), Bevernaege (Oudenaarde),

Hannotiau en Carbote (Brussel), Vanderghinste en Blanchet-Blanchet (Kortrijk) en Hahn (Verviers) hadden een internationale reputatie en cliënteel.

Soms werd ook voor één unieke gelegenheid een porseleinkaart gemaakt. Dat kon bijvoorbeeld zijn voor de aankondiging van een huwelijk of als menukaart van een feestbanket. In het archief van Kamervoorzitter en minister Charles Liedts bevindt zich zo'n "porseleinen menukaart" uit 1845. De kaart werd gedrukt naar aanleiding van zijn afscheidsbanket als gouverneur van Henegouwen, en werd hem aangeboden door het provinciebestuur. Deze menukaart is ook buiten proportie. De meeste porseleinkaarten hebben de afmetingen van kleine adreskaartjes.

Brand

Een porseleinkaart als bedanking aan de buren om te helpen blussen bij een woningbrand is wel zeer uitzonderlijk. In de nacht van zaterdag 11 op zondag 12 november 1843 brandde het inderdaad bij schilder De Keukelaere in zijn woning en winkelatelier in de Brabantdam te Gent. Dat leert ons een klein artikel uit Le messager de Gand van 14 november 1843.

Dans la nuit du samedi au dimanche, vers une heure, un incendie a éclaté dans un petit magasin dépendant de la maison de M. De Keukelaere, peintre en bâtimens et vitrier, rue Digue de Brabant. Derrière un four destiné à la fabrication des verres peints se trouvaient placées deux bouteilles d'huile de térébenthine que la chaleur du four a fait éclater et prendre feu. Les voisins, accourus à la première alerte, se sont mis en devoir de maîtriser les flammes qui s'étaient déjà communiquées au grand magasin du même de Keukelaere. Grâce à leurs efforts tout danger avait cessé à l'arrivée des sapeurs-pompiers.

Uit dit krantenartikel maken we op dat de brandweer te laat kwam. De brandweerlui arriveerden pas toen de vlammen al (min of meer) onder controle waren. Mogelijks is daarom de dankbetuiging enkel aan de buren gericht. Toch lijkt dit een verhaal om met een korreltje zout te nemen. De brandweer stond halfwege de negentiende eeuw nog in zijn kinderschoenen. Wellicht hebben de pompiers – met de toen beschikbare middelen – gedaan wat ze konden en moesten doen, maar waren de alerte buren gewoon vlugger ter plaatse.

Op de kaart (gedrukt bij L. Defferrez op de Gentse Zandberg) wordt de hele historie nogal overdreven afgebeeld. Het huis van de schilder lijkt wel een middeleeuwse burcht die in brand staat. Er staan heldhaftige taferelen op van mensen die blussen, emmers water doorgeven en

allerlei spullen in veiligheid brengen. Rechts onderaan zit een moeder met kind te treuren om het verlies van haar woning. De hond kijkt gelaten toe.

Het schilderspalet onderaan de kaart doet vermoeden dat De Keukelaere meer was dan een gewone peintre en batimen(t)s, maar eerder iemand die allerhande verfijnde en kunstzinnige decoraties aanbracht in woningen. Of is ook dit met een korrel zout te nemen? Overigens – zo blijkt nog uit de krant – beoefenden ook de ter hulp gesnelde buren het beroep van huisschilder. Of het werklui, vennoten of concurrenten van De Keukelaere waren, is niet meteen duidelijk.

Parmis les personnes qui se sont distinguées dans cet incendie, nous devont particulièrement citer M. Van den Abeele et ses deux fils Nicolas et Pierre, tous trois peintres en bâtimens, Rue Digue de Brabant.

Teloorgang

Het einde van de porseleinkaart kwam er om drie redenen. Het productieproces was omwille van het gebruik van loodwit bijzonder toxisch. Drukkers gingen daarom op zoek naar een procedé met minder gezondheidsrisico's. Er was ook de opkomst van makkelijkere en goedkopere druktechnieken, en ook de commerciële doorbraak van de fotografie speelde een rol. Een "portret" laten maken bij een fotograaf was plots het nieuwe statussymbool waarmee de burgerij graag uitpakte. Het oogde modieus en vooral een pak moderner dan die toch wat oubollige porseleinkaart.

Achter elke porseleinkaart schuilt een eigen verhaal. Deze bedanking is slechts één voorbeeld daarvan. De 6000 kaarten bevatten een schat aan informatie over de 19de-eeuwse burgerij, de handel en de lokale economie. Ze zijn niet enkel voor historici maar ook voor heemkundigen en genealogen een rijke studie- en informatiebron.

Bron: Liberas, Nieuwsbrief, 2020 – 7

SOLDATEN VAN DE PAUS

De soldaten van de paus. Presentatie van zoeavenerfgoed

Op de valreep van 2020 opent KADOC een nieuwe tentoonstelling die het zoeavenerfgoed dat we bewaren, in de kijker wil stellen. Het is dit jaar immers 150 jaar geleden dat de zoeaven, vrijwilligers in dienst van de paus, het onderspit moesten delven in hun strijd tegen de Italiaanse troepen en het korps ontbonden werd.

Dat zoeavenkorps was in 1860 opgericht als antwoord op de toenemende druk van de Italiaanse patriotten op de Pauselijke Staten, een gebied in Midden-Italië waar de paus soeverein was. Geleid door Victor Emanuel II en Giuseppe Garibaldi streden die patriotten voor de eenmaking van Italië en drongen ze paus Pius IX in het defensief. De zoeaven, in totaal een 10.000 onder wie een 1700 Belgen, moesten soelaas bieden en boden de paus bescherming tegen Garibaldi's roodhemden. Hun grootste overwinning was die in Mentana op 3 november 1867. Drie jaar later, op 20 september 1870, viel Rome toch en trok de paus zich terug als 'de gevangene van het Vaticaan'. De overlevende zoeaven keerden weer naar huis. Ze koesterden hun heldenrol en bleven de paus trouw. In hetzelfde jaar 1870, op 6 november,

zag Pro Petri Sedi, een vereniging die het herinnering van de zoeaven levendig moest houden, al het licht.

Het archief van Pro Petri Sedi werd eind 2017 aan KADOC overgedragen en is nu volledig geïnventariseerd. Het bevat een brede documentatie over de zoeaven, niet alleen de Belgische: boeken en tijdschriften (onder meer het Franse L'Avant Garde. Bulletin des zouaves pontificaux, vanaf 1895), platen en prenten, foto's (onder meer van zoeaven) en zelfs wapens en kledij. Die originele kledij – bolero's, broeken, gilets, petten en kousen – zullen we trouwens door een textielspecialiste laten behandelen, zodat ze perfect kan worden geconserveerd. We komen daarop later nog terug.

De tentoonstelling is vanaf 13 december in de pandgangen van KADOC te zien.

Bron: KADOC Nieuwsbrief, 2020-12

MERKWAARDIGE VONDST

Enkele jaren geleden heb ik een boek aangeschaft bij een openbare veiling in Brussel:
'Genealogie van de familie van der Noot' door de genealoog de Azevedo (1771).
Op de rug van de kaft heb ik een merkwaardige « ex-libris » (post mortem) gevonden.

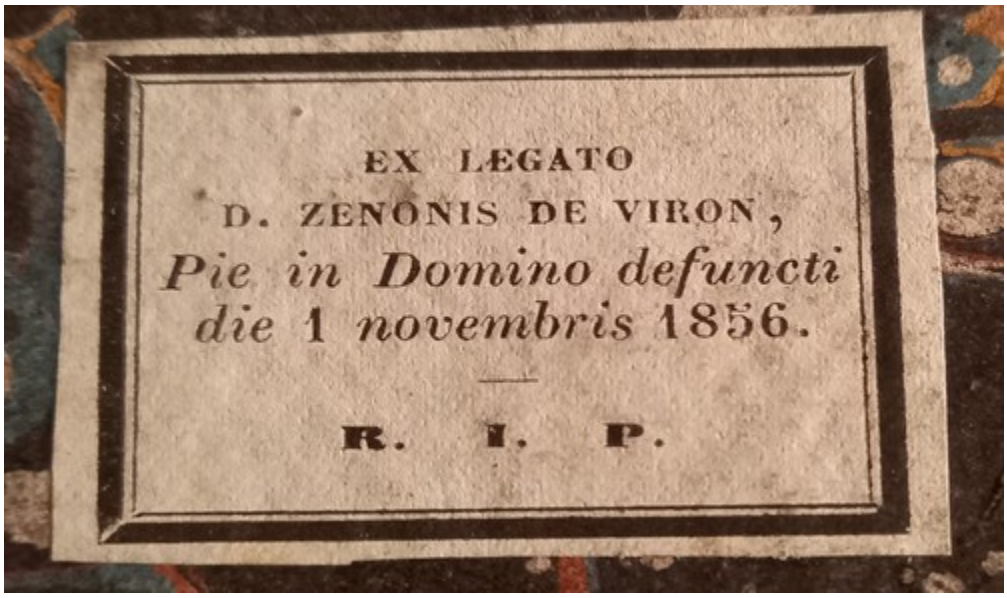

Ingezonden door Vincent Borreman

Het gaat hier over Joannes Zénon Franciscus Gislenus de Viron, geboren te Dilbeek op 16/05/1811, zoon van Franciscus Ignatius Josephus en De Nachtegael Theresia Maria Henrica Gislena, en overleden in Dilbeek op het kasteel van zijn vader op 01/11/1856 .

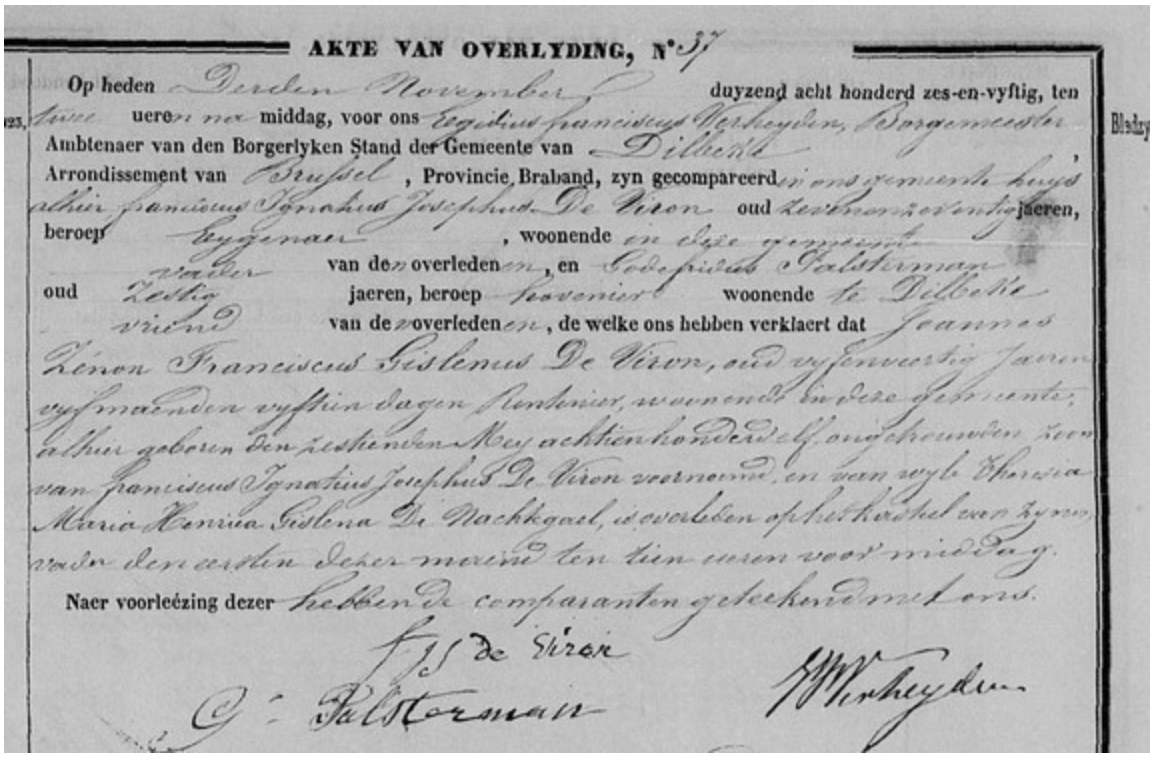

AKTE VAN OVERLYDING, N° 57

Op heden Derden November duyzend acht honderd zes-en-vyftig, ten uere 's nm middag, voor ons Egidius Franciscus Verheyden, Burgemeester Ambtenaar van den Borgerlyken Stand der Gemeente van Dilbeek, Arrondissement van Brussel, Provincie Braband, zyn gecompareerd in ons gemeenthuys alhier Franciscus Ignatius Josephus De Veron oud Zevenhonderd en twintig jaeren, beroep Wyfman, woonende in deze gemeente, vader van den overleden, en Godefridus Valsterman oud Zestig jaeren, beroep Boswachter woonende te Dilbeke vriend van den overleden, de welke ons hebben verklaert dat Joannes Zénon Franciscus Gislenus De Veron, oud vyfenveertig jaren vyfmaenden vyftien dagen Rentenier, woonende in deze gemeente, alhier geboren den zestienden May achtien honderd elf, echtgenoot van Franciscus Ignatius Josephus De Veron voornoemd, en van wyle Theresia Maria Henrica Gislena De Nachtegael, is overleden op het kerkhof van Zyne woonst den eersten dezer maend ten tien uren voor middag.

Naer voorleézing dezer hebben de comparanten geteekend met ons.

Overlijdensakte Joannes Zénon Franciscus Gislenus

ARCHIEFBANK HALLE

Een virtuele leeszaal voor het stadsarchief

De voorbije jaren zette het stadsarchief sterk in op digitalisering. Jammer genoeg konden onze scans tot voor kort enkel in de leeszaal geraadpleegd worden. Een gemiste kans! Daarom werken we naarstig aan een virtuele leeszaal: www.archiefbankhalle.be. Verwachte lancering: januari 2021

Doorzoek online duizenden scans
Op deze website zal je binnenkort 7 dagen op 7 en 24u op 24u volgende bronnen kunnen raadplegen:

– alle openbare akten van de burgerlijke stand: geboorten tot 1920, huwelijken tot 1945 en overlijdens tot 1970
– de bevolkingsregisters van Halle, Lembeek en Buizingen: de tellingen tot 1900
– de college- en gemeenteraadsnotulen tot 1900
– de collectie tekstaffiches WOI

Dankzij onze vrijwilligers zijn de akten burgerlijke stand tot 1920 (meer dan 90.000 akten) doorzoekbaar op naam en datum.

Er zit ook nog een ander groot digitaliseringsproject in de pijplijn. In het voorjaar van 2021 zal namelijk de historische krantencollectie gedigitaliseerd worden. Kortom, heel wat om naar uit te kijken!

Bron: www.halle.be/denast/nieuws-en-actualiteit

Brussel in beeld
In de loop der jaren zijn er in het Brusselse ontelbare foto's getrokken. Van vele foto's werden vroeger ook postkaarten gedrukt. Op deze manier is gelukkig veel beeldmateriaal bewaard gebleven.
Op de website http://brussels.bruciel.be/ kan je 9000 foto's ontdekken, zowel vanop de grond getrokken als vanuit de lucht. De oudste foto's dateren van 1930.
Het betreft een initiatief van Urban.brussels, de dienst van het Brussels Gewest die 'de territoriale ontwikkeling van het hele Brussels Gewest ondersteunt op het vlak van stedenbouw, cultureel erfgoed en stadsherwaardering'.

Door in te zoomen op de kaart kan je de locatie van elke foto ontdekken. Door te klikken op de kleurige bolletjes bekom je de foto. En nogmaals klikken op de foto toont een groter beeld. Het programma is zeer gebruikvriendelijk.

Voor wie inspiratie zoekt, worden hieronder enkele ideeën gegeven:

Als je sterk inzoomt op de luchtfoto's – de oude of de recente – blijkt dat het Justitiepaleis niet veranderd is. Enkel zijn koepel is sinds 1944 licht gewijzigd. Het Noordstation ligt niet meer op dezelfde plaats als in 1953 en de ondergrondse Noord-Zuidverbinding heeft het stadscentrum in tweeën verdeeld. Het vliegveld van Haren met zijn kleine en grote tweedekkers is al lang verdwenen. In 1971 rijden er aan de Beurs nog altijd trams.

Wat blijft er over van de kastelen en de grote villa's die ooit rondom de agglomeratie stonden? Welke gebouwen kwamen er in de plaats van de kastelen van bankier Brugmann, vlakbij de laan die naar hem genoemd werd?

De tuinwijken zijn er nog altijd: Terdelt in Schaarbeek, Diongre in Molenbeek of Kapelleveld in Sint-Lambrechts-Woluwe.

In 1930 stroomt de Zenne door verschillende armen langs de vele industriegebouwen in Anderlecht.
In 1944 is het Zuidstation nog een monumentaal eindstation.
In 1953 staan op de Vismarkt nog twee lange opvallende hallen, twee jaar nadien zijn ze verdwenen.
In 1971 begint aan het Noordstation een grote omwenteling, die in 1977 en 1987 pas echt duidelijk wordt.
Ook de Leopoldwijk en haar omgeving ondergaan vanaf 1961 een gedaanteverandering: in 1996 ontstaat hier de Europese wijk.

De stad blijft mooi uitgelijnd rond de parken tot in 1953, maar begint daarna te versnipperen. De tuinwijken liggen eerst in de rand, maar worden stilaan omgeven door het uitdijende stadsweefsel.

Volgens welk patroon verloopt de ontwikkeling van het kantorenpark? Eerst is er een centrale vlek, maar die strekt zich steeds meer uit tot een versnipperd patroon.

De volkse buurt van de Koningsstraat, met zijn majestatische trap, wordt vernield door de bouw van het Rijksadministratief Centrum.

Hoeveel herenhuizen staan er vooraleer het Berlaymont-gebouw hier komt te staan?

Wat is er geworden van de grote ateliers en ruime opslagplaatsen in de buurt van de stations en van het kanaal?

Jan Erkelbout

ARCHIEF TIJD-SCHRIFT ONLINE

Digitaal kerstgeschenk: archief Tijd-Schrift gratis online beschikbaar

Dit jaar werd de digitalisering door de coronacrisis belangrijker dan ooit voor Histories. Ongeveer 150 van de 176 artikels, die de afgelopen tien jaar in Tijd-Schrift verschenen, zijn daarom voortaan gratis beschikbaar via pdf op de website van Histories. Zo kunnen ze permanent geraadpleegd worden door vrijwilligers en onderzoekers die informatie zoeken voor een eigen onderzoek.

Grasduin in meer dan 20 thema's met duizenden pagina's wetenschappelijk onderzoek. Veel leesplezier!

Ontdek de beschikbare artikels! https://historiesvzw.be/nieuws/ons-digitaal-kerstgeschenk-archief-tijd-schrift-gratis-online-beschikbaar/

Bron: Histories, Nieuwsbrief 11, 2020

INTERESSANTE WEBSITES

Een zoekmachine voor oude kaarten.
http://www.oldmapsonline.org/

Een geweldig idee! Vrij toegankelijk.
https://www.arsfam.com/

Ingezonden door Léon Verheylewegen.

SCHENKINGEN

Schenkingen zoals genealogische documenten, rouwbrieven, bidprentjes, stambomen, allerlei boeken, familieboeken, enz... blijven welkom in ons documentatiecentrum!

Rouwbrieven/bidprentjes
Suzanne De Rudder (Sint-Genesius-Rode)

Familiedocumenten/boeken/tijdschriften

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoorden en nieuwe vragen altijd sturen naar volgend mailadres:
info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
Uw antwoord wordt dan overgemaakt aan de vraagsteller en gepubliceerd in de eerstvolgende nieuwsbrief.

WIJNS/WYNS in KESTER

Vraag 21/01-01

Wij zijn in juli van dit jaar naar Frankrijk verhuist en nog volop bezig de families "Wijns/Wyns" in het Pajottenland uit te werken.
De akten van Kester beginnen volgens verfilming in het rijksarchief pas in 1779. Waren er geen vroegere of zijn ze enkel nog niet verfilmd ? Kunt u mij hierover meer uitleg geven ?

Ingezonden door Peter Beersmans en Jacqueline Wijns

Noot van de redactie:
De parochieregisters van Kester beginnen pas vanaf 1779. In het vorige jaar was er een grote brand geweest en alle registers en archieven waren in de vlammen opgegaan.
In 1823 is er opnieuw een brand geweest in het toenmalige gemeentehuis. Deze registers heeft men toen nog kunnen recupereren.(Alfons Depester)

HENRI VAN DEN BERGHE te SCHEPDAAL

Vraag 21/01-02

"De Amerikaanse top-academicus Ary Zolberg werkt rond identiteitsvorming, een onderwerp waar hij ook op gekomen is omdat hij tijdens de oorlog in Schepdaal ondergedoken zat. Het was voor mij heel ontroerend samen met hem terug te gaan naar dat gezin. De deur ging open en hij stond oog in oog met de kameraad met wie hij drie jaar lang het bed gedeeld had. 'Ha, Jef,' zei die, want dat was destijds zijn schuilnaam, en Zolberg begon spontaan weer Nederlands te spreken. Zo moeten er duizenden verhalen zijn." (www.humo.be/es-b7c5787c 8 september 2020)

Aristide Zolberg verbleef tijdens de Tweede Wereldoorlog ondergedoken bij een Schepdaals gezin onder de schuilnaam van Henri Van den Berghe.
Weet iemand hier meer van?

Ingezonden door Magda Walravens

Publicatie: Gilbert Buyst, Snikbergstraat 46 – 1700 Dilbeek
Redactie: gilbert.buyst@skynet.be
Voorzitter: Alfons Depester
e-mail: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
website: http://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
Zetel: Kleinekapellaan, 66 te 1700 Dilbeek

Volg ons op